

ROMEO

WILLIAM
SHAKESPEARE

DVA KAVALÍŘI
Z VERONY

THE TWO
GENTLEMEN
OF VERONA

NAKLADATELSTVÍ ROMEO

Dva kavalíři z Verony patří k Shakespearovým raným komediím. Hra vznikla někdy v letech 1590–1594. Má se za to, že byla napsána až po **Komedii omylů** a **Zkrocení zlé ženy**, ale s ohledem na jistou jednoduchost výstupů, v nichž se v převážné míře střídají monology či promluvy stranou jedné osoby s dialogy dvou postav, ji někteří pokládají za vůbec první Shakespearovu hru. Tiskem vyšla až v souborném foliovém vydání třiceti šesti dramát v roce 1623, které připravili dramatikovi herečtí kolegové John Heminges a Henry Condell.

Jako u většiny svých her i pro tuto komedii čerpal Shakespeare z literárních pramenů. Tematicky i dějem hra navazuje na tehdy oblíbený žánr romance či pastorály, což byla tehdejšímu zdobnému vkusu poplatná sladkobolná převyprávění starých středověkých příběhů o osudem stíhaných milencích, končící povětšinou happy endem. Přímou předlohou autorovi snad mohla být dnes ztracená a anonymní anglická divadelní adaptace španělské pastorální novely *Diana Enamorada* (1542) Jorge de Montemayora, která se uváděla v Londýně roku 1585. *Dianu* ale mohl Shakespeare znát i přímo z francouzského či anglického překladu. Řadu motivů pak dramatik převzal z básně Arthura Brooka *Romeus and Juliet* a najdou se i styčné body s tvorbou jiných autorů, jako je Geoffrey Chaucer, John Lyly, Philip Sidney a další.

Pro žánr romantické komedie, v němž Shakespeare později vytvořil některá svá nejproslulejší a nejzdařilejší díla, představují **Dva kavalíři z Verony** pozoruhodnou líheň. Dramatik si zde vyzkoušel celou řadu postupů a motivů tomuto žánru vlastních, k nimž se později vrací a dále je rozvíjí. Zde poprvé se setkáváme s mladými milenci, kterým rodiče brání v lásce, což je východisko například komedie **Sen čarovné noci** (ale i tragédie **Romeo a Julie**). Zde poprvé se mladá hrdinka v mužském převleku vydává na cestu za milým, jako to později činí např. v komediích **Jak se vám líbí?** či **Večer tříkrálový**. Zde poprvé je jeden milenec skrytým svědkem zrady druhého jako v tragikomedii **Troilus a Kressida** atd. Zde jako tolikrát později Shakespeare straní ženám a přisuzuje jim více odvahy, iniciativy a důvtipu než jejich mužským protějškům. A zde jako v mnoha dalších hrách čerpá dramatik ze zdrojů antické či středověké frašky a prokládá hlavní milenecký příběh pásmem sluhů, kteří slova a činy svých vznešených pánů komentují, shazují a zrcadlí z přizemně realistických pozic zdravého rozumu.

Přestože kritici oceňují na hře mnohé, ať už je to řada lyrických pasáží v promluvách pánů, či hrubozrnný humor sluhů, zas a znova narážejí na

---

jedno místo téměř na samém konci hry, které jim připadá nepřijatelné. Valentin, jeden ze dvou kavalírů, tu skutečně „kavalírsky“ odpouští příteli jeho do nebe volající podlost a zradu a dívku, o kterou oba usilují a kterou Proteus před chvílí málem znásilnil, mu ve jménu přátelství velkomyslně přenechává. I když se po krkolomném zvratu vše spraví a hra končí povinným happy endem obou mileneckých dvojic, podivná pachutí přetrvává.

Někteří pro tento „defekt“ hru rovnou zavrhnou jako nepodarek nezralého autora, jiní se pokoušejí Valentinova slova interpretovat tak, že vlastně neřekl to, co řekl, další pak poukazují na dobový kult přátelství, v jehož intencích je podobné gesto naprosto přijatelné. Přijmeme-li tuto teorii, přijmeme i skutečnost, že v kánonu děl dramatika, který nás udivuje právě tím, že je i přes časovou odlehlost myšlenkově zcela současný, se vyskytuje hra, kterou zub času nahlodil až k nestravitelnosti. Jiní kritici prohlašují, že zmíněné místo zcela odpovídá fraškovitému charakteru hry. Dramatik ji podle nich psal pro mladé, univerzitní publikum a jistá odvážnost, včetně onoho špílce na konci, k ní prostě patří.

Zdá se, že vyčtení jednoznačného soudu o hře brání jistá dvojznačnost, s níž dramatik své téma a postavy prezentoval. Po vzoru školních disputací své doby nastolil téma přátelství versus láska, zasadil ho do dramatického děje, aby postavami a příběhem demonstroval protikladná hlediska, jimiž lze na téma nahlížet. Protože jde o komediální žánr, pojímá téma především posměšně a ironicky. Poukazuje na stereotypy a klíšé, která je provázejí, ladí svou řeč do poloh vzletné poezie, aby ji vzápětí ztrhal jako „květnaté tlachy“. V pečlivě vystaveném sledu střídá ostré kontrasty citových poloh, humoru i banalit, vznešenosti i nízkosti a neváhá ani vést paralelu mezi láskou a přátelstvím člověka a psa. S ironickou nadsázkou ukazuje zamilované jako blázný, kteří jsou pro lásku schopni zradit i nejbližší přítele. Ale když v onom inkriminovaném momentu a ve shodě s dobovým kultem přátelství nechá naopak ve jménu přátelství zradit lásku, ironická nadsázka jako by přestala fungovat a nastává šok. Je to dáno právě onou dvojznačností postav, jak je dramatik vytvořil. Kromě toho totiž, že postavy na jedné straně fungují jako personifikované argumenty zvoleného tématu, díky Shakespearově dramatickému mistrovství na řadě míst přestávají být karikaturami, překračují svou tezovitost a stávají se věrohodnými, živými lidmi, kteří vzbuzují divákovy sympatie či antipatie. Divák pak má tendenci hledět na hru jako na romantickou komedii psychologicky plnokrevných postav, a jakmile ho dramatik v daném místě této iluze zbaví, divák je rozčarován.

Pravda je, že při inscenování hry se zmíněný „nedostatek“ dodnes všelijak zastírá. Daná pasáž se proškrtává nebo se herci snaží dělat vše možné, aby tu misogynickou surovost překryli protikladným jednáním. Nicméně hra se tak ochuzuje o onen ironický osten.

Shakespeare se od počátku své tvorby projevuje jako autor, který přebírá staré ustálené příběhy a formy, ale přetváří je po svém v originální a objevná díla. Bourá stereotypy, provokuje, a tak často ukazuje staré známé věci v úplně novém světle. Stejně jako v **Sonetech** na ploše čtrnácti veršů vytvořil z ploché adorační poezie niterná dramata lásky a z **Milenecké nářky** jemnou parodii na podobné literárně zpracované nářky svedených a opuštěných žen, tak v komedii **Dva kavalíři z Verony** si zřejmě poněkud střílí z konvenční romace. Pohybuje se přitom na hraně mezi parodií a pravdou, ale běda tomu, kdo se do jeho léčky dá chytit.

Na jeden takový případ upozorňuje český kritik Jindřich Vodák, když na přelomu 19. a 20. století říká: „Hru lze si myslit jen v ovzduší bláznivého mládí. Valentina a Protea lze hrát dvojím způsobem, buď tak, jak jsou, se všemi příznaky nerozumného, neustáleného a potrhleho chlapectví, nebo jako karikatury, v nichž jednotlivé rysy jejich zelenosti zúmyslna se přehánějí a vyrazují.“ A lamentuje nad tím, s jak nepatřičně tragickou vážností k tomuto svižnému kusu přistoupili pražští inscenátoři.

Dva kavalíři z Verony je sice hra učňovská, ale zavrhnout ji jako dílo nezralé a nepodařené by bylo nespravedlivé. Tato komedie vyžaduje důkladnou interpretaci, zřetelný inscenační klíč a netradiční provedení, které by šlo co možná nejvíce vstříct autorovu záměru.

JIŘÍ JOSEK

THE TWO
GENTLEMEN
OF VERONA

DVA
KAVALÍŘI
Z VERONY

DRAMATIS PERSONAE

DUKE OF MILAN, father to Silvia
VALENTINE, one of the two gentlemen
PROTEUS, one of the two gentlemen
ANTONIO, father to Proteus
THURIO, a foolish rival to Valentine
EGLAMOUR, agent for Silvia in her escape
SPEED, a clownish servant to Valentine
LAUNCE, the like to Proteus
PANTHINO, servant to Antonio
HOST, where Julia lodges in Milan
FIRST OUTLAW
SECOND OUTLAW
THIRD OUTLAW
JULIA, a lady of Verona, beloved of Proteus
SILVIA, the Duke's daughter, beloved of Valentine
LUCETTA, waiting-woman to Julia
SERVANT, attending the Duke
Servants, musicians, outlaws

Scene: Verona; Milan; a forest between Milan and Mantua.

OSOBY

VÉVODA, Sylviiin otec
VALENTIN, první kavalír
PROTEUS, druhý kavalír
ANTONIO, Proteův otec
TURIO, Valentinův hloupý sok
MONAMOUR, Sylviiin společník při útěku
ŠUP, Valentinův sluha
ŠPÍZ, Proteův sluha
PANTINO, Antoniův sluha
HOSTINSKÝ, u kterého je v Miláně ubytována Julie
PRVNÍ ZBOJNÍK
DRUHÝ ZBOJNÍK
TŘETÍ ZBOJNÍK
JULIE, slečna z Verony, Proteova milá
SYLVIE, vévodova dcera, Valentinova milá
LUCETA, Juliina komorná
SLUHA, ve službách vévody
Sluhové, hudebníci, zbojníci

Místo děje: Verona, Milán a les mezi Milánem a Mantovou.

ACT I.

SCENE 1.

VERONA. AN OPEN PLACE.

Enter Valentine and Proteus.

VALENTINE Cease to persuade, my loving Proteus:
Home-keeping youth have ever homely wits.
Were't not affection chains thy tender days
To the sweet glances of thy honoured love,
I rather would entreat thy company 5
To see the wonders of the world abroad,
Than, living dully sluggardized at home,
Wear out thy youth with shapeless idleness.
But since thou lov'st, love still, and thrive therein,
Even as I would, when I to love begin. 10

PROTEUS Wilt thou be gone? Sweet Valentine, adieu!
Think on thy Proteus, when thou haply seest
Some rare noteworthy object in thy travel.
Wish me partaker in thy happiness
When thou dost meet good hap; and in thy danger, 15
If ever danger do environ thee,
Commend thy grievance to my holy prayers,
For I will be thy headsman, Valentine.

VALENTINE And on a love-book pray for my success?

PROTEUS Upon some book I love I'll pray for thee. 20

VALENTINE That's on some shallow story of deep love:
How young Leander crossed the Hellespont.

PROTEUS That's a deep story of a deeper love;
For he was more than over shoes in love.

VALENTINE 'Tis true; for you are over boots in love, 25
And yet you never swum the Hellespont.

PROTEUS Over the boots! Nay, give me not the boots.

VALENTINE No, I will not, for it boots thee not.

PROTEUS What?

VALENTINE To be in love – where scorn is bought with groans,

JEDNÁNÍ I.

SCÉNA 1.

VERONA. NA ULICI.

Vystoupí Valentin a Proteus.

VALENTIN Mě nepřesvědčíš, drahý Protee.
Kdo doma dřepí, za humny je slepý.
A kdyby tys tu nebyl připoutaný
vroucími pohledy své milované,
spíš já bych přesvědčoval tebe, abys 5
šel se mnou objevovat divy světa
a nemarnil své mládí zbůhdarma
v nanicovaté plytké zahálce.
Když miluješ, tak miluj. Buď ti přáno
totéž co mně, až jednou řeknu ano. 10

PROTEUS Jdeš tedy? Drahý Valentine, sbohem.
A jestli na svých cestách objevíš
nějakou pozoruhodnost, dej vědět,
aby tvůj přítel mohl s tebou sdílet
radost, když budeš mít se z čeho těšit, 15
anebo žal, budeš-li na tom zle.
Svůj osud svěř mým modlitbám, jež budu
za tebe z lásky pilně odříkávat.

VALENTIN Ty si spíš budeš říkat v knize lásky.

PROTEUS Budu se modlit z milované knihy. 20

VALENTIN Myslíš ten mělký příběh o hluboké lásce,
jak Leander přeplaval Hellespont?

PROTEUS Hluboký příběh o hlubokém citu,
vždyť zamilován byl až po uši.

VALENTIN I tys do toho spadl po hlavě 25
a nemusel ses topit v Hellespontu.

PROTEUS Spad po hlavě? Tohle si vyprošuju.

VALENTIN Tak bezhlavě. Hlavu jsi ztratil.

PROTEUS Cože?

VALENTINE Láska! Mít splátkou za vzlyky jen výsměch,

	Coy looks with heart-sore sighs, one fading moment's mirth 30
	With twenty watchful, weary, tedious nights; If haply won, perhaps a hapless gain; If lost, why then a grievous labour won; However, but a folly bought with wit, Or else a wit by folly vanquished. 35
PROTEUS	So, by your circumstance, you call me fool.
VALENTINE	So, by your circumstance, I fear you'll prove.
PROTEUS	'Tis love you cavil at; I am not Love.
VALENTINE	Love is your master, for he masters you; And he that is so yoked by a fool, 40 Methinks, should not be chronicled for wise.
PROTEUS	Yet writers say, as in the sweetest bud The eating canker dwells, so eating love Inhabits in the finest wits of all.
VALENTINE	And writers say, as the most forward bud 45 Is eaten by the canker ere it blow, Even so by love the young and tender wit Is turned to folly, blasting in the bud, Losing his verdure even in the prime, And all the fair effects of future hopes. 50 But wherefore waste I time to counsel the That art a votary to fond desire? Once more adieu. My father at the road Expects my coming, there to see me shipped.
PROTEUS	And thither will I bring thee, Valentine. 55
VALENTINE	Sweet Proteus, no; now let us take our leave. To Milan let me hear from thee by letters Of thy success in love, and what news else Betideth here in absence of thy friend; And I likewise will visit thee with mine. 60
PROTEUS	All happiness bechance to thee in Milan!
VALENTINE	As much to you at home; and so farewell! <i>Exit Valentine.</i>
PROTEUS	He after honour hunts, I after love; He leaves his friends to dignify them more: I leave myself, my friends, and all for love. 65 Thou, Julia, thou hast metamorphised me, Made me neglect my studies, lose my time,

	za srdceryvné vzdechy nepřístupnost, 30
	za zákmit blaha dvacet krušných nocí mučivě probdělých. Při výhře tratíš, při prohře získáš leda ostudu. Svůj rozum zkrátka prodáš za babku a nerozumem splácíš poptávku. 35
PROTEUS	Chceš mi tím dokázat, že jsem se zbláznil?
VALENTIN	Ty sám jsi důkaz svého bláznovství.
PROTEUS	Láska je bláznivá, já ale ne.
VALENTIN	Když si tě osedlá, pak má tě v moci. A není zrovna mudrc nad mudrce 40 ten, na němž pošetilost rajtuje.
PROTEUS	Jak praví básník: Nejmoudřejší lidé jsou láskou posedlí, tak jako červ si najde místo v nejkrásnějším květu.
VALENTIN	A jiný praví: Jako v poupěti 45 červ nelítostně hlodá, stejně láska nahlodá mladistvého ducha, zkruší ho v rozpuku, poblázní, zničí, spálí v zárodku jeho jasné naděje dřív, než se mohou zplna rozvinout. 50 Však ztrácím čas, když přesvědčuju tebe, který ses upsal svému poblouznění. Tak ještě jednou sbohem. Otec čeká, aby mě doprovodil do přístavu.
PROTEUS	Taky tě doprovodím, Valentine. 55
VALENTIN	Ne, Protee. Rozloučíme se tady. Napiš mi do Milána, jaké máš úspěchy v lásce a co nového se tady vůbec děje, co jsem pryč. Já tebe navštívím zas ve svých listech. 60
PROTEUS	Přeju ti v Miláně jen samé štěstí.
VALENTIN	A ty buď šťastný zde. Příteli, sbohem. <i>Odejde Valentin.</i>
PROTEUS	On prahne po poctách, já po lásce. Opouští druhy, aby našel sebe. Já z lásky ztratil sebe, druhy, vše. 65 Julie, tys mě přejinačila. Dík tobě nestuduju, marním čas,

War with good counsel, set the world at nought;
Made wit with musing weak, heart sick with thought.
Enter Speed.

SPEED Sir Proteus, save you! Saw you my master? 70

PROTEUS But now he parted hence to embark for Milan.

SPEED Twenty to one then he is shipped already,
And I have played the sheep in losing him.

PROTEUS Indeed a sheep doth very often stray,
An if the shepherd be awhile away. 75

SPEED You conclude that my master is a shepherd then,
and I a sheep?

PROTEUS I do.

SPEED Why then, my horns are his horns, whether I wake
or sleep. 80

PROTEUS A silly answer, and fitting well a sheep.

SPEED This proves me still a sheep.

PROTEUS True; and thy master a shepherd.

SPEED Nay, that I can deny by a circumstance.

PROTEUS It shall go hard but I'll prove it by another. 85

SPEED The shepherd seeks the sheep, and not the sheep the
shepherd; but I seek my master, and my master seeks
not me; therefore, I am no sheep.

PROTEUS The sheep for fodder follow the shepherd;
the shepherd for food follows not the sheep: 90
thou for wages followest thy master; thy master for
wages follows not thee. Therefore, thou art a sheep.

SPEED Such another proof will make me cry 'baa'.

PROTEUS But dost thou hear? Gav'st thou my letter to Julia?

SPEED Ay, sir; I, a lost mutton, gave your letter to her, 95
a laced mutton; and she, a laced mutton, gave me,
a lost mutton, nothing for my labour.

PROTEUS Here's too small a pasture for such store of muttons.

SPEED If the ground be overcharged, you were best stick her.

PROTEUS Nay, in that you are astray: 'twere best pound you. 100

SPEED Nay, sir, less than a pound shall serve me for carrying
your letter.

PROTEUS You mistake; I mean the pound – a pinfold.

rozumu nedbám, přesto z mudrování
mi rozum změk, jak myslím pořád na ni.
Vystoupí Šup.

ŠUP Pane Proteus, neviděl jste mýho pána? 70

PROTEUS Teď odešel. Odplouvá do Milána.

ŠUP Pak vsadím krk, že už se nalodil,
a já tu zvonil jako bludná ovce.

PROTEUS No ovšem. Ovce vždycky ráda zbloudí,
když ovčák zaspí a jí se to hodí. 75

ŠUP To chcete jako říct, že můj pán je ovčák a já že jsem
jeho hlava skopová?

PROTEUS Uhádl jsi.

ŠUP To potom moje rohy
na jeho hlavu. 80

PROTEUS Pitomá odpověď, až to bučí.

ŠUP Spíš bečí, když jsem ovce, pane.

PROTEUS Jsi ovce, a tvůj pán je ovčák.

ŠUP Hned vám to vyvrátím, pádným důkazem.

PROTEUS Spíš padlým na hlavu. 85

ŠUP Ovčák hledá ovci, a ne ovce ovčáka.
Jenže já hledám pána, a ne pán mě.
Tudíž nejsem žádná ovce.

PROTEUS Ovce jde pro potravu za ovčákem, ovčák nechodí
pro potravu za ovci. Ty si jdeš pro mzdu 90
za pánem, pán si nechodí pro mzdu za tebou.
Tudíž jsi ovce.

ŠUP Tak na takovej argument neřeknu ani bé!

PROTEUS Poslouchej! Dals můj dopis Julii?

ŠUP Jistě, pane. Já, zaběhlé jehně, dal jí, zběhlé běhně, 95
váš dopis a ona, zběhlá běhna, nedala mně,
zaběhlému jehňátku, ani floka za mou námahu.

PROTEUS Není divu, při tolika skopičinách je nouze o pastvu.

ŠUP Udělejte z nouze ctnost, pane, a popaste se na ní sám.

PROTEUS Ty drzoune, abych ti nedal pětadvacet. 100

ŠUP To byste mě přeplatil, pane, za donášku listu já беру
čtvrták.

PROTEUS Myslel jsem pětadvacet na zadek.

SPEED	From a pound to a pin? Fold it over and over, 'Tis threefold too little for carrying a letter to your lover.	
PROTEUS	But what said she?	
SPEED	<i>(Nodding)</i> Ay.	
PROTEUS	Nod-ay. Why, that's 'noddy'.	
SPEED	You mistook, sir; I say she did nod; and you ask me if she did nod; and I say 'Ay'.	110
PROTEUS	And that set together is 'noddy'.	
SPEED	Now you have taken the pains to set it together, take it for your pains.	
PROTEUS	No, no; you shall have it for bearing the letter.	
SPEED	Well, I perceive I must be fain to bear with you.	115
PROTEUS	Why, sir, how do you bear with me?	
SPEED	Marry, sir, the letter, very orderly; having nothing but the word 'noddy' for my pains.	
PROTEUS	Beshrew me, but you have a quick wit.	120
SPEED	And yet it cannot overtake your slow purse.	
PROTEUS	Come, come, open the matter; in brief, what said she?	
SPEED	Open your purse, that the money and the matter may be both at once delivered.	
PROTEUS	Well, sir, here is for your pains. What said she?	125
SPEED	Truly, sir, I think you'll hardly win her.	
PROTEUS	Why, couldst thou perceive so much from her?	
SPEED	Sir, I could perceive nothing at all from her; no, not so much as a ducat for delivering your letter; and being so hard to me that brought your mind, I fear she'll prove as hard to you in telling your mind. Give her no token but stones, for she's as hard as steel.	130
PROTEUS	What said she? Nothing?	
SPEED	No, not so much as 'Take this for thy pains.' To testify your bounty, I thank you, you have testerned me; in requital whereof, henceforth carry your letters yourself; and so, sir, I'll commend you to my master.	135
	<i>Exit.</i>	
PROTEUS	Go, go, be gone, to save your ship from wrack, Which cannot perish, having thee aboard, Being destined to a drier death on shore.	140

ŠUP	Radši rovnou na ruku, na zadku už mám účty spočítaný.	105
PROTEUS	Říkala něco?	
ŠUP	<i>(Poklepe si na čelo)</i> Tůdle!	
PROTEUS	Tůdle?	
ŠUP	Jo. Tůdle!	110
PROTEUS	To chtěla naznačit, že jsem hlupák?	
ŠUP	Ne, pane. To já chci naznačit něco jinýho.	
PROTEUS	Ale vyplývá z toho, že jsem hlupák.	
ŠUP	A co z toho vyplývá pro mě?	115
PROTEUS	Pro tebe? Nic, hlupáku.	
ŠUP	Takže já hlupák se honím pro nic a za nic, a vy jste pro nic a za nic hlupák, což je venkoncem nespravedlnost.	
PROTEUS	Ty máš ale hbitou vyřídilku.	120
ŠUP	A stejně nestačí na vaši loudavou peněženku.	
PROTEUS	No tak, hezky to vysyp. Co řekla?	
ŠUP	Vy vysypte svoje, já vysypu svoje.	
PROTEUS	No dobře, Šupe, tumáš od cesty. <i>(Dává mu peníze)</i> Co povídala?	125
ŠUP	Obávám se, pane, že ji nezáskáte.	
PROTEUS	Jak to, dala ti něco takového najevo?	
ŠUP	Ne, pane. Nic mi nedala. Ani dukátek za donášku. A že byla tak nepřející ke mně, který jí písemně doručil vaše city, obávám se, že nepopřeje ani vám, až jí je vyjvíte osobně. Je jako žula, pane, a obměkčí ji leda nějaký ještě tvrdší kámen.	130
PROTEUS	Copak vůbec nic neřekla?	
ŠUP	Ani: „Tumáš od cesty.“ A co se vaší štědrosti týče, taky nestojí za řeč. Takže děkuju pěkně a příště si na revanš noste dopisy sám. Vyřídím pánovi váš uctivej pozdrav. Poroučím se.	135
	<i>Odejde.</i>	
PROTEUS	Běž! Leť zachránit loď. Ta neztroskotá, když ty jsi na palubě. Tebe čeká smrt suchozemců – na šibenici.	140

I must go send some better messenger.
I fear my Julia would not deign my lines,
Receiving them from such a worthless post.

Exeunt.

SCENE 2.

VERONA. THE GARDEN OF JULIA'S HOUSE.

Enter Julia and Luceta.

JULIA But say, Lucetta, now we are alone,
Wouldst thou then counsel me to fall in love?
LUCETTA Ay, madam; so you stumble not unheedfully.
JULIA Of all the fair resort of gentlemen
That every day with parle encounter me, 5
In thy opinion which is worthiest love?
LUCETTA Please you, repeat their names; I'll show my mind
According to my shallow simple skill.
JULIA What think'st thou of the fair Sir Eglamour?
LUCETTA As of a knight well-spoken, neat, and fine; 10
But, were I you, he never should be mine.
JULIA What think'st thou of the rich Mercatio?
LUCETTA Well of his wealth; but of himself, so so.
JULIA What think'st thou of the gentle Proteus?
LUCETTA Lord, Lord! To see what folly reigns in us! 15
JULIA How now! What means this passion at his name?
LUCETTA Pardon, dear madam; 'tis a passing shame
That I, unworthy body as I am,
Should censure thus on lovely gentlemen.
JULIA Why not on Proteus, as of all the rest? 20
LUCETTA Then thus: of many good I think him best.
JULIA Your reason?
LUCETTA. I have no other but a woman's reason:
I think him so, because I think him so.
JULIA And wouldst thou have me cast my love on him? 25
LUCETTA Ay, if you thought your love not cast away.
JULIA Why, he, of all the rest, hath never moved me.

Pro Julii si najdu posla jinde.
Nemohla vlídně hledět na můj list,
když dorazil k ní tímhle kanálem.

Odejde.

SCÉNA 2.

VERONA. NA ZAHRADE V JULIINĚ DOMĚ.

Vystoupí Julie a Luceta.

JULIE Řekni mi, Luceto, teď jsme tu samy,
ty bys mi radila se zamilovat?
LUCETA Jo, slečno, ale rozum do hrsti.
JULIE Z těch vzácných kavalírů, kteří chodí
mi dennodenně skládat poklony, 5
který je, podle tebe, nejlepší?
LUCETA Jmenujte je a já vám, na co stačí
můj chabý rozum, pány ohodnotím.
JULIE Pan Monamour, co bys mi o něm řekla?
LUCETA Že je to vzor všech rytířů, však vy
si zasloužíte lepší manželství. 10
JULIE Co boháč Merkacio, jak ho ceníš?
LUCETA Má krásné jmění, on tak krásný není.
JULIE A copak soudíš o Proteovi?
LUCETA Jsem ženská pošetilá, pámbu ví! 15
JULIE Proč zahořela jsi tak při tom jméně?
LUCETA To, slečno, hořím studem, že o ceně
těch skvělých kavalírů troufám si
já nána hloupá něco prohlásit.
JULIE O jiných mluvíš, jeho nešetří. 20
LUCETA Pak z mnoha dobrých on je nejlepší.
JULIE Tvůj důvod?
LUCETA Můj důvod důvodem je čistě ženským:
myslím si to, poněvadž si to myslím.
JULIE A jemu, radíš mi, mám dát své srdce? 25
LUCETA Když jinde nechcete ho zahodit.
JULIE Druzí se vyznali, on ale ne.

LUCETTA Yet he, of all the rest, I think, best loves ye.
 JULIA His little speaking shows his love but small.
 LUCETTA Fire that's closest kept burns most of all. 30
 JULIA They do not love that do not show their love.
 LUCETTA O, they love least that let men know their love.
 JULIA I would I knew his mind.
 LUCETTA Peruse this paper, madam.
 JULIA 'To Julia!' Say, from whom? 35
 LUCETTA That the contents will show.
 JULIA Say, say, who gave it thee?
 LUCETTA Sir Valentine's page; and sent, I think, from Proteus.
 He would have given it you; but I, being in the way,
 Did in your name receive it; pardon the fault, I pray. 40
 JULIA Now, by my modesty, a goodly broker!
 Dare you presume to harbour wanton lines?
 To whisper and conspire against my youth?
 Now, trust me, 'tis an office of great worth,
 And you an officer fit for the place. 45
 There, take the paper; see it be returned;
 Or else return no more into my sight.
 LUCETTA To plead for love deserves more fee than hate.
She drops the letter.
 JULIA Will ye be gone?
 LUCETTA That you may ruminate. 50
Exit.
 JULIA And yet, I would I had o'erlooked the letter.
 It were a shame to call her back again,
 And pray her to a fault for which I chid her.
 What fool is she, that knows I am a maid
 And would not force the letter to my view! 55
 Since maids, in modesty, say 'No' to that
 Which they would have the profferer construe 'Ay.'
 Fie, fie, how wayward is this foolish love,
 That like a testy babe will scratch the nurse,
 And presently, all humbled, kiss the rod! 60
 How churlishly I chid Lucetta hence,
 When willingly I would have had her here!
 How angerly I taught my brow to frown,
 When inward joy enforced my heart to smile!

LUCETA Tamti se vyznají, jen on vás miluje.
 JULIE Když skrbí slovy, zač by láska stála?
 LUCETA Žár v peci uzavřený nejvíc sálá. 30
 JULIE Kdo lásku neprojevívá, nemiluje.
 LUCETA Víc nežli ten, který ji vytrubuje.
 JULIE Chtěla bych nahlédnout mu do duše.
 LUCETA Pak račte, slečno, přečíst si ten list.
 JULIE „Mé Julii!“ A kdo to psal? 35
 LUCETA Stačí se podívat.
 JULIE Pověz mi, kdo ti dal ten dopis?
 LUCETA Sluha pana Valentina, ale myslím, že ho posílá Proteus.
 Ten dopis přijala jsem, i když ho nes vám,
 však se vám za tu drzost omlouvám. 40
 JULIE Při mojí nevinnosti, kuplířko,
 chceš donášet mi chlípna psaníčka,
 mé mládí ničit, zle mi našeptávat,
 to je mi namouvěru čestná práce 45
 a pro tebe se hodí všechna čest.
 Tumaš ten dopis. Vrať ho, kdes ho vzala,
 nebo mi víckrát nechod' na oči.
 LUCETA Za služby lásce neplatí se zlostí.
Upustí dopis.
 JULIE Tak jdeš už?
 LUCETA Ano, jdu vám z cesty, slečno. 50
Odejde.
 JULIE Tak bych si ráda ten list přečetla.
 Sotva ji ale můžu volat zpátky
 a škemrat o to, za co jsem jí lála.
 Copak to neví, hloupá, že jsem dívka
 a že mi musí takový list vnútit. 55
 Vždyť cudné dívky říkávají „ne“,
 když samozřejmě myslívají „ano“.
 Bláznivá láska, jak je vrtošivá,
 jak uličník, co škrábe, kouše chůvu,
 a vzápětí jí zlíbá rákosku. 60
 Jak přísně jsem Lucetu vyhnala,
 tak ochotně bych ji tu měla zpátky,
 jak zlostně vraštila jsem obočí,
 tak radostně mi bylo u srdce.

My penance is to call Lucetta back 65
 And ask remission for my folly past.
 What ho! Lucetta!
Re-enter Lucetta.

LUCETTA What would your ladyship?
 JULIA Is't near dinner time?
 LUCETTA I would it were,
 That you might kill your stomach on your meat
 And not upon your maid. 70
Picks up the letter.

JULIA What is't that you took up so gingerly?
 LUCETTA Nothing.
 JULIA Why didst thou stoop then?
 LUCETTA To take a paper up that I let fall.
 JULIA And is that paper nothing? 75
 LUCETTA Nothing concerning me.
 JULIA Then let it lie for those that it concerns.
 LUCETTA Madam, it will not lie where it concerns,
 Unless it have a false interpreter.

JULIA Some love of yours hath writ to you in rhyme. 80
 LUCETTA That I might sing it, madam, to a tune.
 Give me a note; your ladyship can set.
 JULIA As little by such toys as may be possible.
 Best sing it to the tune of 'Light o' Love'.
 LUCETTA It is too heavy for so light a tune. 85
 JULIA Heavy! Belike it hath some burden then.
 LUCETTA Ay; and melodious were it, would you sing it.
 JULIA And why not you?
 LUCETTA I cannot reach so high.
 JULIA Let's see your song.
(Lucetta withholds the letter) How now, minion!
 LUCETTA Keep tune there still, so you will sing it out. 90
 And yet methinks I do not like this tune.
 JULIA You do not!
 LUCETTA No, madam; 'tis too sharp.
 JULIA You, minion, are too saucy.

Teď místo pokání ji zavolám 65
 a odprosím za hloupé vzplanutí.
 Luceto! Haló!
Vystoupí Luceta.

LUCETA Volala jste, slečno?
 JULIE Už bude oběd?
 LUCETA Však je načase
 mít na talíři něco lepšího
 než ubohou komornou. 70
Zvedne ze země dopis.

JULIE Copak jsi to tak nenápadně zvedla?
 LUCETA Nic.
 JULIE Pro nic a za nic jsi se neshýbla.
 LUCETA Pro papír jsem se shýbla, co mi upad.
 JULIE Ten papír není nic? 75
 LUCETA Nic pro mě, slečno, mě se netýká.
 JULIE Když netýká, tak se ho nedotýkej.
 LUCETA Dotknu se ho, a dotčená jste vy.
 Odkdy jste takhle netýkává, slečno?
 JULIE Nějaký milenec ti píše verše? 80
 LUCETA Písničku, serenádu pro dva hlasy,
 určitě by vám padla do noty.
 JULIE Pro tyhle popěvky já nemám sluch,
 jsou příliš obehnané, Luceto.
 LUCETA Zkuste to, slečno, je to dosti lehké. 85
 JULIE Však bývá z toho těžko u srdce.
 LUCETA A těžko pod srdcem. Udejte tón.
 JULIE A proč ne ty?
 LUCETA Je to moc vysoko.
 JULIE Ukaž tu písničku.
(Bere si dopis) Ach, miláčku.
 LUCETA Dobrý tón máte, jen vám chybí bonton. 90
(Julie ji bije) Ani ten rytmus se mi nelíbí.
 JULIE Pročpak ne?
 LUCETA Je až moc ostrý na milostnou píseň.
 JULIE To proto, že jsi drzá, drahoušku.

LUCETTA	Nay, now you are too flat And mar the concord with too harsh a descant; There wanteth but a mean to fill your song.	95
JULIA	The mean is drowned with your unruly bass.	
LUCETTA	Indeed, I bid the base for Proteus.	
JULIA	This babble shall not henceforth trouble me. Here is a coil with protestation! (<i>Tears the letter</i>) Go, get you gone; and let the papers lie. You would be fing'ring them, to anger me.	100
LUCETTA	(<i>Aside</i>) She makes it strange; but she would be best pleased To be so ang'red with another letter.	105
	<i>Exit.</i>	
JULIA	Nay, would I were so ang'red with the same! O hateful hands, to tear such loving words! Injurious wasps, to feed on such sweet honey And kill the bees that yield it with your stings! I'll kiss each several paper for amends. Look, here is writ 'kind Julia'. Unkind Julia, As in revenge of thy ingratitude, I throw thy name against the bruising stones, Trampling contemptuously on thy disdain. And here is writ 'love-wounded Proteus'. Poor wounded name! My bosom as a bed, Shall lodge thee till thy wound be thoroughly healed; And thus I search it with a sovereign kiss. But twice or thrice was 'Proteus' written down. Be calm, good wind, blow not a word away Till I have found each letter in the letter, Except mine own name; that some whirlwind bear Unto a ragged, fearful, hanging rock, And throw it thence into the raging sea. Lo, here in one line is his name twice writ: 'Poor forlorn Proteus, passionate Proteus, To the sweet Julia'. That I'll tear away; And yet I will not, sith so prettily He couples it to his complaining names. Thus will I fold them one upon another; Now kiss, embrace, contend, do what you will.	110 115 120 125 130
	<i>Re-enter Lucetta.</i>	
LUCETTA	Madam, Dinner is ready, and your father stays.	

LUCETA	To znělo falešně, jste rozladěná. Ale když přestanete sólovat a secvíčíte s někým pěkný duet...	95
JULIE	A ty bys nám to chtěla dirigovat?	
LUCETA	Taktovku nechám panu Proteovi.	
JULIE	Mě tyhle tlachy nezajímají. Jen samé zmatky, zbrklé přísahy. (<i>Roztrhá dopis</i>) Jdi už, a papírky nech na pokoji. Chceš se v tom přebírat a dráždit mě?	100
LUCETA	(<i>Stranou</i>) Jenom se dělá, a přitom by ráda se nechala podráždit dalším listem.	105
	<i>Odejde.</i>	
JULIE	Tenhleten stačí, aby mi vzal klid. Zavilé ruce, slova lásky rvete. Žárlivé vosy, lačné mlsat med, vraždíte včelky, co ho nanosily. Kajícně zlíbám každý útržek. Zde stojí „sladká Julie“ – jak ocet je sladká nevděčnice – proto ze msty zašlapu do prachu to trpké jméno a potrestám tě za tvou nadutost. A zde je „láskou chorý Proteus“. Raněný nebožáčku, na prsou tě uložím, dokud se neuzdravíš. Za náplast dám hojivý polibek. Podruhé, potřetí, zde – „Proteus“. Utiš se, větře, ať mi neodvaneš jediné písmenko z drahého psaní. Jen moje jméno může uragán zavát na hrozné strmé skalisko a svrhnout do řvoucího oceánu. Zde v řádku stojí jeho jméno dvakrát: „nešťastný Proteus“, „vášnivý Proteus“. „Přesladké Julii“ – to odtrhnu. A přece ne, když on tak půvabně to přivinul k svým cituplným jménům. Složím je k sobě, ať se objímají a líbají, rvou, perou, jak je libo.	110 115 120 125 130
	<i>Vystoupí Luceta.</i>	
LUCETA	Oběd je hotov, slečno, váš pan otec už na vás čeká.	

JULIA Well, let us go. 135
 LUCETTA What, shall these papers lie like tell-tales here?
 JULIA If you respect them, best to take them up.
 LUCETTA Nay, I was taken up for laying them down;
 Yet here they shall not lie for catching cold.
 JULIA I see you have a month's mind to them. 140
 LUCETTA Ay, madam, you may say what sights you see;
 I see things too, although you judge I wink.
 JULIA Come, come; will't please you go?
Exeunt.

SCENE 3.

VERONA. ANTONIO'S HOUSE.

Enter Antonio and Panthino.

ANTONIO Tell me, Panthino, what sad talk was that
 Wherewith my brother held you in the cloister?
 PANTHINO 'Twas of his nephew Proteus, your son.
 ANTONIO Why, what of him?
 PANTHINO He wond' red that your lordship
 Would suffer him to spend his youth at home, 5
 While other men, of slender reputation,
 Put forth their sons to seek preferment out:
 Some to the wars, to try their fortune there;
 Some to discover islands far away;
 Some to the studious universities. 10
 For any, or for all these exercises,
 He said that Proteus, your son, was meet;
 And did request me to importune you
 To let him spend his time no more at home,
 Which would be great impeachment to his age, 15
 In having known no travel in his youth.
 ANTONIO Nor need'st thou much importune me to that
 Whereon this month I have been hammering.
 I have considered well his loss of time,
 And how he cannot be a perfect man, 20
 Not being tried and tutored in the world:
 Experience is by industry achieved,

JULIE Dobrá, půjdeme. 135
 LUCETA Ty papírky jsou tady pro zvědavce?
 JULIE Když ti to vadí, seber je a odnes.
 LUCETA Já už si od vás svoje odnesla.
 Ležet je nenechám, ať nenastydnou.
 JULIE Leží ti na srdci, až stydno, zdá se. 140
 LUCETA A mně se, slečno, zdá, že se mi nezdá
 to, o čem, zdá se, mám jakési zdání.
 JULIE Prosím tě, pojdme. Slyšíš? Pojdme už!
Odejdou.

SCÉNA 3.

VERONA. V ANTONIOVĚ DOMĚ.

Vystoupí Antonio a Pantino.

ANTONIO Pantino, o čem jste tak důležité
 rokovali s mým bratrem v klášteře?
 PANTINO O jeho synovci, o vašem synovi.
 ANTONIO O Proteovi? Co s ním?
 PANTINO Váš pan bratr
 se diví, že ho necháváte ladem, 5
 zatímco jiní, méně významní,
 své syny posílají na zkušenou:
 ti do války, dobýt si ostruhy,
 ti objevovat dálné ostrovy,
 jiní zas studovat do slavných škol. 10
 Ve všech těch dovednostech by váš syn
 moh vyniknout, jak pravil, a chtěl po mně,
 abych vás přemluvil, ať nenecháte
 Protea dál se válet za pecí.
 Vždyť by to k stáru nesl jako křivdu, 15
 že v mládí nerozhlídl se po světě.
 ANTONIO Tady mě nemáš k čemu přemluvat.
 Sám o té věci přemýšlím už měsíc.
 Vidím, jak plytce utrácí svůj čas,
 a vím, že právě dokonalosti 20
 dosáhnout může leda ve světě.
 Zkušenosti si člověk musí dobýt

	And perfected by the swift course of time. Then tell me whither were I best to send him.	
PANTHINO	I think your lordship is not ignorant How his companion, youthful Valentine, Attends the Emperor in his royal court.	25
ANTONIO	I know it well.	
PANTHINO	'Twere good, I think, your lordship sent him thither: There shall he practise tilts and tournaments, Hear sweet discourse, converse with noblemen, And be in eye of every exercise Worthy his youth and nobleness of birth.	30
ANTONIO	I like thy counsel; well hast thou advised; And that thou mayst perceive how well I like it, The execution of it shall make known: Even with the speediest expedition I will dispatch him to the Emperor's court.	35
PANTHINO	Tomorrow, may it please you, Don Alphonso With other gentlemen of good esteem Are journeying to salute the Emperor, And to commend their service to his will.	40
ANTONIO	Good company; with them shall Proteus go. <i>Enter Proteus.</i> And in good time! Now will we break with him.	
PROTEUS	<i>(Aside)</i> Sweet love! Sweet lines! Sweet life! Here is her hand, the agent of her heart; Here is her oath for love, her honour's pawn. O that our fathers would applaud our loves, To seal our happiness with their consents! O heavenly Julia!	45
ANTONIO	How now! What letter are you reading there?	
PROTEUS	May't please your lordship, 'tis a word or two Of commendations sent from Valentine, Delivered by a friend that came from him.	
ANTONIO	Lend me the letter; let me see what news.	55
PROTEUS	There is no news, my lord; but that he writes How happily he lives, how well-beloved And daily graced by the Emperor; Wishing me with him, partner of his fortune.	
ANTONIO	And how stand you affected to his wish?	60

	a utužit je v rychlém běhu let. Porad' mi radši, kam ho nejlíp poslat.	
PANTINO	Jistě vám, pane, není neznámé, že mladý Valentin, Proteův přítel, je ve službě na dvoře vévody.	25
ANTONIO	Ano, to vím.	
PANTINO	Co, pane, poslat za ním Protea. Vycvičí se tam v šermu, v turnajích i v sladké konverzaci s nóbl panstvem. Obklopen bude vším, co hodno je mládí i rodu, z něhož pochází.	30
ANTONIO	Tvá rada se mi líbí. Skvělý nápad! Tak abys věděl, jak moc se mi líbí, hned vykonáme, co jsme rozhodli, a nejrychleji, jak to bude možné, ho vypravíme k vévodovu dvoru.	35
PANTINO	Náhodou zítra se Don Alfonso s družinou jiných vzácných kavalírů vydávají na cestu k vévodovi, aby mu nabídli své služby, pane.	40
ANTONIO	Vznešený průvod. Proteus jde s nimi! <i>Vystoupí Proteus.</i> A právě vhod! Hned mu to oznámím.	
PROTEUS	<i>(Stranou)</i> Sladký list, sladká láska, sladké žití. Zde její písmo, okno do srdce, zde příslib lásky, kterým dává všanc svou dívčí čest. Kéž otcové nám přejí a jejich souhlas zpečetí to štěstí. Má božská Julie!	45
ANTONIO	A vida, dopis! Ukaž, co to čteš?	
PROTEUS	Prosím vás, otče, to je jen pár slov od Valentina, že mě pozdravuje. Poslal to po někom, kdo právě přijel.	
ANTONIO	Ukaž, ať zjistím, co je nového.	55
PROTEUS	O žádných novinkách tam nepíše, jen jak si skvěle žije, jakou přízeň mu denně prokazuje vévoda a že by přál mně sdílet jeho štěstí.	
ANTONIO	A jakpak ty se stavíš k jeho přání?	60

PROTEUS	As one relying on your lordship's will, And not depending on his friendly wish.	
ANTONIO	My will is something sorted with his wish. Muse not that I thus suddenly proceed; For what I will, I will, and there an end. I am resolved that thou shalt spend some time With Valentinus in the Emperor's court; What maintenance he from his friends receives, Like exhibition thou shalt have from me. Tomorrow be in readiness to go. Excuse it not, for I am peremptory.	65 70
PROTEUS	My lord, I cannot be so soon provided; Please you, deliberate a day or two.	
ANTONIO	Look what thou want'st shall be sent after thee. No more of stay; tomorrow thou must go. Come on, Panthino; you shall be employed To hasten on his expedition. <i>Exeunt Antonio and Panthino.</i>	75
PROTEUS	Thus have I shunned the fire for fear of burning, And drenched me in the sea, where I am drowned. I feared to show my father Julia's letter, Lest he should take exceptions to my love; And with the vantage of mine own excuse Hath he excepted most against my love. O, how this spring of love resembleth The uncertain glory of an April day, Which now shows all the beauty of the sun, And by an by a cloud takes all away! <i>Re-enter Panthino.</i>	80 85
PANTHINO	Sir Proteus, your father calls for you; He is in haste; therefore, I pray you, go.	
PROTEUS	Why, this it is: my heart accords thereto; And yet a thousand times it answers 'No.' <i>Exeunt.</i>	90

PROTEUS	Jak ten, kdo poslušen je vůle otce a neřídí se přáním přítele.	
ANTONIO	Má vůle je ve shodě s jeho přáním. A nepřemýšlej, proč tak najednou, prostě co chci, to chci, a tím to končí. Rozhod jsem se, že strávíš jistý čas s Valentinem na dvoře vévody. Co jemu mohou dopřát rodiče, to zaopatření ti já dám taky. Připrav se, abys mohl zítra vyjet. Nic nenamátej! Bude, jak jsem řekl!	65 70
PROTEUS	Tak narychlo se, otče, nevypravím. Dopřejte mi alespoň den či dva.	
ANTONIO	Co nepobereš, pošlem za tebou. Dost meškání. Hned zítra vyrazíš. Pojď, Pantino, i tebe zaměstnáme, ať nám to chystání moc netrvá. <i>Odejdou Antonio a Pantino.</i>	75
PROTEUS	Abych se nespálil, začal jsem plavat, a štěstí své jsem utopil i spálil. Juliin dopis bál jsem se dát otci, abych mu nedal důvod proti lásce, a zdůvodnil jsem to tak, že já sám mu proti lásce dal nejlepší důvod. Jak je to jaro lásky podobné nejisté kráse dubnového dne, chvíli je slunce v plné nádheře, a hned se černým mrakem zatáhne. <i>Vystoupí Pantino.</i>	80 85
PANTINO	Vážený pane, váš otec vás volá. Prý máte spěchat, nestát nečinně.	
PROTEUS	Tak je to se mnou: moje srdce zpola s tím souhlasí, však stokrát křičí: „Ne!“ <i>Odejdou.</i>	90

ACT II.

SCENE 1.

MILAN. THE DUKE'S PALACE.

Enter Valentine and Speed.

- SPEED Sir, your glove.
- VALENTINE Not mine: my gloves are on.
- SPEED Why, then, this may be yours; for this is but one.
- VALENTINE Ha! Let me see; ay, give it me, it's mine;
Sweet ornament that decks a thing divine! 5
Ah, Silvia! Silvia!
- SPEED (*Calling*) Madam Silvia! Madam Silvia!
- VALENTINE How now, sirrah?
- SPEED She is not within hearing, sir.
- VALENTINE Why, sir, who bade you call her? 10
- SPEED Your worship, sir; or else I mistook.
- VALENTINE Well, you'll still be too forward.
- SPEED And yet I was last chidden for being too slow.
- VALENTINE Go to, sir; tell me, do you know Madam Silvia?
- SPEED She that your worship loves? 15
- VALENTINE Why, how know you that I am in love?
- SPEED Marry, by these special marks: first, you have learned,
like Sir Proteus, to wreath your arms like a malcontent;
to relish a love-song, like a robin redbreast; to walk
alone, like one that had the pestilence; to sigh, like 20
a school-boy that had lost his A B C; to weep, like
a young wench that had buried her grandam; to fast,
like one that takes diet; to watch, like one that fears
robbing; to speak puling, like a beggar at Hallowmas.
You were wont, when you laughed, to crow like 25
a cock; when you walked, to walk like one of the lions;
when you fasted, it was presently after dinner; when
you looked sadly, it was for want of money. And now

JEDNÁNÍ II.

SCÉNA 1.

MILÁN. V PALÁCI VÉVODY.

Vystoupí Valentin a Šup.

- ŠUP Pane, vaše rukavička.
- VALENTIN Tahle? Ta je pro mě malá.
- ŠUP Však vám to povídám, že je pro vás, maličká.
- VALENTIN Ukaž mi ji! Pusť! Ano, ta je moje.
Ty sladká schránko božské bytosti! 5
Má Sylvie, Sylvie, Sylvie!
- ŠUP (*Křičí*) Slečno Sylvie, slečno Sylvie!
- VALENTIN Člověče, co to děláš?
- ŠUP Volám, aby vás slyšela.
- VALENTIN Kdo se tě o to prosil? 10
- ŠUP Vy, nebo se pletu?
- VALENTIN Pleteš se do věcí, do kterých ti nic není.
- ŠUP Já se pletu, vy se zaplítáte.
- VALENTIN Tak dost už. Pověz mi, znáš slečnu Sylvii?
- ŠUP Tu, kterou pán miluje? 15
- VALENTIN Proč myslíš, že ji miluju?
- ŠUP Poznám to podle neklamných příznaků, milostpane.
Tak za prvé, naučil jste se po vzoru pana Protea
lomit rukama jako boží umučení, milostně trylkovat
jako ůhýk, stranit se společnosti jako malomocnej, 20
vzdychat jako školák, co ztratil slabikář, pofňukávat
jako děvečka, co pohřbila babičku, postit se jako po
břichabolu, ponocovat jako držgrešle, co se bojí zlodějů,
a skuhrat jako žebrák o dušičkách. Dřív když jste se
smál, kokrhal jste jako kohout, když jste šel, nesl jste 25
se jako lev, když jste nejedl, tak leda po obědě,
a když jste se smutně koukal, pak jedině proto,
že vám došly prachy. Zato teď vás ta vaše slečinka tak

	you are metamorphised with a mistress, that, when I look on you, I can hardly think you my master.	30
VALENTINE.	Are all these things perceived in me?	
SPEED	They are all perceived without ye.	
VALENTINE	Without me? They cannot.	
SPEED	Without you! Nay, that's certain; for, without you were so simple, none else would; but you are so without these follies that these follies are within you, and shine through you like the water in an urinal, that not an eye that sees you but is a physician to comment on your malady.	35
VALENTINE	But tell me, dost thou know my lady Silvia?	40
SPEED	She that you gaze on so, as she sits at supper?	
VALENTINE	Hast thou observed that? Even she, I mean.	
SPEED	Why, sir, I know her not.	
VALENTINE	Dost thou know her by my gazing on her, and yet know'st her not?	45
SPEED	Is she not hard-favoured, sir?	
VALENTINE	Not so fair, boy, as well-favoured.	
SPEED	Sir, I know that well enough.	
VALENTINE	What dost thou know?	
SPEED	That she is not so fair as, of you, well-favoured.	50
VALENTINE	I mean that her beauty is exquisite, but her favour infinite.	
SPEED	That's because the one is painted, and the other out of all count.	
VALENTINE	How painted? And how out of count?	55
SPEED	Marry, sir, so painted, to make her fair, that no man counts of her beauty.	
VALENTINE	How esteem'st thou me? I account of her beauty.	
SPEED	You never saw her since she was deformed.	
VALENTINE	How long hath she been deformed?	60
SPEED	Ever since you loved her.	
VALENTINE	I have loved her ever since I saw her, and still I see her beautiful.	
SPEED	If you love her, you cannot see her.	
VALENTINE	Why?	65

	skrznaskrz proměnila, že když vás takhle vidím, ani bych neřek, že jste můj pán.	30
VALENTIN	To je to všechno na mně takhle zjevné?	
ŠUP	A kdyby na vás, je to všechno bez vás.	
VALENTIN	Jakpakto beze mě?	
ŠUP	Jste z toho totiž celej bez sebe. Měl byste jít do sebe a vyhnat ze sebe to bláznovství, který vám v těle kloktá jako moč v křivuli, takže stačí kouknout a každěj vidí, co máte za neduh.	35
VALENTIN	Prosím tě, pověz mi, znáš slečnu Sylvii?	40
ŠUP	Tu, co z ní při večeři nespustíte oko?	
VALENTIN	Všiml sis toho? Ano, myslím tu.	
ŠUP	Tak tu neznám.	
VALENTIN	Jak to, že neznáš, když víš, že z ní oko nespustím?	45
ŠUP	Taková ošklivost, ještě nás nepředstavili.	
VALENTIN	Není ani tak krásná jako oduševnělá.	
ŠUP	Ano, pane, bohužel, já vím.	
VALENTIN	Co víš?	
ŠUP	Že není krásná a že má něco s duchem.	50
VALENTIN	Krásou je bohatá, duchem však neocenitelná.	
ŠUP	No právě, to první si maluje, druhýho se nedopočítá.	
VALENTIN	Co si maluje a čeho se nedopočítá?	55
ŠUP	Maluje sebe, takže jen bezduchej moula by moh počítat s tím, že je pod tím krásná.	
VALENTIN	Jak to o mně mluvíš? Já s tím počítám.	
ŠUP	Co má ten defekt, jste ji neviděl.	
VALENTIN	Odkdy má jaký defekt?	60
ŠUP	Od chvíle, co jste se do ní zamiloval.	
VALENTIN	Zamiloval jsem se hned, jak jsem ji spatřil, a v mých očích byla vždycky stejně krásná.	
ŠUP	Když jste se zamiloval hned, tak jste ji neviděl nikdy.	
VALENTIN	Proč?	65

SPEED	Because Love is blind. O that you had mine eyes; or your own eyes had the lights they were wont to have when you chid at Sir Proteus for going ungartered!	
VALENTINE	What should I see then?	70
SPEED	Your own present folly and her passing deformity; for he, being in love, could not see to garter his hose; and you, being in love, cannot see to put on your hose.	
VALENTINE	Belike, boy, then you are in love; for last morning you could not see to wipe my shoes. (<i>Strikes him</i>)	75
SPEED	True, sir; I was in love with my bed. I thank you, you swunged me for my love, which makes me the bolder to chide you for yours.	
VALENTINE	In conclusion, I stand affected to her.	80
SPEED	I would you were set, so your affection would cease.	
VALENTINE	Last night she enjoined me to write some lines to one she loves.	
SPEED	And have you?	85
VALENTINE	I have.	
SPEED	Are they not lamely writ?	
VALENTINE	No, boy, but as well as I can do them. <i>Enter Silvia.</i> Peace! Here she comes.	
SPEED	(<i>Aside</i>) O excellent motion! O exceeding puppet! Now will he interpret to her.	90
VALENTINE	Madam and mistress, a thousand good morrows.	
SPEED	(<i>Aside</i>) O, give ye good ev'n! Here's a million of manners.	
SILVIA	Sir Valentine and servant, to you two thousand.	95
SPEED	(<i>Aside</i>) He should give her interest, and she gives it him.	
VALENTINE	As you enjoined me, I have writ your letter Unto the secret nameless friend of yours; Which I was much unwilling to proceed in, But for my duty to your ladyship.	100
	<i>Gives her a letter.</i>	
SILVIA	I thank you, gentle servant. 'Tis very clerkly done.	

ŠUP	Protože láska je slepá. Jo, kdybyste měl moje oči, nebo kdyby vaše oči měly tu jasnozřivost jako tehdy, když jste si utahoval z pana Protea, že má povolenej pásek –	
VALENTIN	Tak co? Co bych viděl?	70
ŠUP	Že jste do ní i z ní blázen, což je přechodnej defekt s trvalými následky. Poněvadž jestli měl pan Proteus z lásky povolenej pásek, vám z lásky připadá povolený úplně všecko.	
VALENTIN	Zato ty jsi až příliš dovolený, a nejspíš taky z lásky jsi mi zapomněl ráno vyčistit boty. (<i>Udeří ho</i>)	75
ŠUP	Máte pravdu, pane. Z lásky k mý posteli. A že jste si mě dovolil takhle za mou lásku zlískat, budu k vám ještě dovolenější, co se týče tý vaší.	
VALENTIN	Já za svou lásku k ní si pevně stojím.	80
ŠUP	Ale radši si sedněte, abyste neupad, až vám ta pevnost změkne.	
VALENTIN	Včera jsem pro ni musel napsat verše jejímu milenci.	
ŠUP	A napsal jste je?	85
VALENTIN	Těžce.	
ŠUP	Kostrbatě?	
VALENTIN	Kdepak. Jak nejlépe jsem to svedl. <i>Vystoupí Sylvie.</i> Tiše! Už přichází.	
ŠUP	(<i>Stranou</i>) To je pimprlová komedie. Loutka se blíží! Teď s ní sehraje tyátr!	90
VALENTIN	Má paní a velitelko, tisíckrát dobré jitro.	
ŠUP	(<i>Stranou</i>) A třeba i večer, když máš tak miliónový způsob.	
SYLVIE	Vám, pane Valentine, dvoutisíckrát dobré jitro.	95
ŠUP	(<i>Stranou</i>) Vrátila mu to i s úrokem, ženská vypočítavá.	
VALENTIN	Zde je ten list, který jste po mně chtěla pro svého tajemného přítele. Psal jsem ho, přiznávám se, velmi nerad a pouze z povinnosti k vám, má paní.	100
	<i>Podá jí dopis.</i>	
SYLVIE	Dík, milý sluho. Máte pěkný styl.	

VALENTINE	Now trust me, madam, it came hardly off; For, being ignorant to whom it goes, I writ at random, very doubtfully.	
SILVIA	Perchance you think too much of so much pains?	105
VALENTINE	No, madam; so it stead you, I will write, Please you command, a thousand times as much; And yet –	
SILVIA	A pretty period! Well, I guess the sequel; And yet I will not name it – and yet I care not. And yet take this again – and yet I thank you – Meaning henceforth to trouble you no more.	110
SPEED	<i>(Aside)</i> And yet you will; and yet another' yet.'	
VALENTINE	What means your ladyship? Do you not like it?	
SILVIA	Yes, yes; the lines are very quaintly writ; But, since unwillingly, take them again. Nay, take them. <i>(Gives back the letter)</i>	115
VALENTINE	Madam, they are for you.	
SILVIA	Ay, ay, you writ them, sir, at my request; But I will none of them; they are for you: I would have had them writ more movingly.	120
VALENTINE	Please you, I'll write your ladyship another.	
SILVIA	And when it's writ, for my sake read it over; And if it please you, so; if not, why, so.	
VALENTINE	If it please me, madam, what then?	
SILVIA	Why, if it please you, take it for your labour. And so good morrow, servant. <i>Exit Silvia.</i>	125
SPEED	O jest unseen, inscrutable, invisible, As a nose on a man's face, or a weathercock on a steeple! My master sues to her; and she hath taught her suitor, He being her pupil, to become her tutor. O excellent device! Was there ever heard a better, That my master, being scribe, to himself should write the letter?	130
VALENTINE	How now, sir! What are you reasoning with yourself?	
SPEED	Nay, I was rhyming: 'tis you that have the reason.	135
VALENTINE	To do what?	
SPEED	To be a spokesman from Madam Silvia?	

VALENTIN	Věřte mi, slečno, šlo to velmi ztuha. Že neznám adresáta, hledal jsem svá slova klopotně a nejistě.	
SYLVIE	A nelitujete své námahy?	105
VALENTIN	Když je to, slečno, pro vás, napíšu – jen poručte si – tisíckrát víc. A přeče –	
SYLVIE	Jen dopovězte! Víím, co chcete říct. A přeče radši ne, a přeče nechci. Tak si to přeče vemte zpátky! Dík! Už nebudu vás víckrát obtěžovat.	110
ŠUP	<i>(Stranou)</i> A přeče budeš. Vždyť to přeče víš.	
VALENTIN	Proč, slečno? Vám se verše nelíbí?	
SYLVIE	Líbí, to ano. Jsou moc podařeně. Psal jste je ale neochotně – proto je vracím zpět. <i>(Vrací mu dopis)</i>	115
VALENTIN	Jsou ale pro vás, slečno.	
SYLVIE	Psal jste je pouze na mé přání, pane. Už si je nepřeju. Teď patří vám. Pro mě by musely mít více citu.	120
VALENTIN	Přejte si další, budou ještě lepší.	
SYLVIE	Mé přání je, abyste si v nich čet. Když se vám budou líbit, dobrá, když ne, dobrá.	
VALENTIN	Když se mi budou líbit, co pak s nimi?	
SYLVIE	Nechte si je, za vaši námahu. Poroučím se vám, služebníku můj. <i>Odejde Sylvie.</i>	125
ŠUP	Ó, jak nevídaný, nenápadný trik, jak nos mezi očima, jak na střeše větrník. Můj pán ji loví, a přitom sám je žáček, kterýho ta rybka učí, jak zaseknout háček. Metoda je prostá a přitom dokonalá, on za ni napíše to, co ona by jemu psala.	130
VALENTIN	O čem tady rozumuješ?	
ŠUP	Nerozumuju. Rýmuju. Mám v hlavě víc rýmů než vy rozumu.	135
VALENTIN	Podle čeho tak soudíš?	
ŠUP	Že děláte slečně Sylvii kuplíře.	

VALENTINE To whom?
 SPEED To yourself; why, she woos you by a figure.
 VALENTINE What figure? 140
 SPEED By a letter, I should say.
 VALENTINE Why, she hath not writ to me.
 SPEED What need she, when she hath made you write to yourself? Why, do you not perceive the jest?
 VALENTINE No, believe me. 145
 SPEED No believing you indeed, sir. But did you perceive her earnest?
 VALENTINE She gave me none except an angry word.
 SPEED Why, she hath given you a letter.
 VALENTINE That's the letter I writ to her friend. 150
 SPEED And that letter hath she delivered, and there an end.
 VALENTINE I would it were no worse.
 SPEED I'll warrant you 'tis as well.
 'For often have you writ to her; and she, in modesty,
 Or else for want of idle time, could not again reply; 155
 Or fearing else some messenger that might her mind
 discover,
 Herself hath taught her love himself to write unto her
 lover.'
 All this I speak in print, for in print I found it.
 Why muse you, sir? 'Tis dinner time.
 VALENTINE I have dined. 160
 SPEED Ay, but hearken, sir; though the chameleon Love can
 feed on the air, I am one that am nourished by my
 victuals, and would fain have meat. O, be not like your
 mistress! Be moved, be moved.
Exeunt.

VALENTIN A koho jí dohazuju?
 ŠUP Přece sám sebe. Namlouvá si vás teda pěkně nevázaně.
 VALENTIN Jak nevázaně? 140
 ŠUP V řeči vázaný, veršem.
 VALENTIN Nikdy mi neposlala ani veršiček.
 ŠUP A proč taky? Nechala to na vás. Copak jste to neprokouk?
 VALENTIN Vážně ne, věř mi. 145
 ŠUP Tomu se vážně věřit nedá. Copak jste si nevším, jak vás podarovala?
 VALENTIN Leda tak hněvivým slovem.
 ŠUP A co to milostný psaníčko?
 VALENTIN To jsem psal já jejímu příteli. 150
 ŠUP Svýho adresáta našlo, a o to šlo.
 VALENTIN Tak to mi nedošlo.
 ŠUP Až vám to dojde, něco z toho pojde.
 „Kolikrát jste jí psal a nedostal od ní žádný psaní,
 buď že je moc vychovaná, nebo že nemá vychování,
 ze strachu, aby poslíček ji nepřivedl
 do řečí,
 o její lásce milenec milence
 přesvědčí.“
 Říkám to z listu, protože jsem to z listu vyčet.
 Už o tom nekoumejte, pane. Bude oběd.
 VALENTIN Co mně je po jídle! 160
 ŠUP Mně je po jídle vždycky dobře, pane. Ale to jsem živ
 z jídla a ne ze vzduchu jako vy zamilovaní. Já
 potřebuju maso. Takže, pane, když nemůžete pohnout
 tu svou kost k lásce, hejbněte aspoň kostrou k obědu.
Odejdou.

SCENE 2.

VERONA. JULIA'S HOUSE.

Enter Proteus and Julia.

PROTEUS Have patience, gentle Julia.

JULIA I must, where is no remedy.

PROTEUS When possibly I can, I will return.

JULIA If you turn not, you will return the sooner.
Keep this remembrance for thy Julia's sake. 5*Giving him a ring.*

PROTEUS Why, then, we'll make exchange. Here, take you this.

Giving him a ring.

JULIA And seal the bargain with a holy kiss.

PROTEUS Here is my hand for my true constancy;
And when that hour o'erslips me in the day
Wherein I sigh not, Julia, for thy sake, 10
The next ensuing hour some foul mischance
Torment me for my love's forgetfulness!
My father stays my coming; answer not;
The tide is now – nay, not thy tide of tears:
That tide will stay me longer than I should. 15
Julia, farewell!*Exit Julia.*

What, gone without a word?

Ay, so true love should do: it cannot speak;
For truth hath better deeds than words to grace it.*Enter Panthino.*

PANTHINO Sir Proteus, you are stayed for.

PROTEUS Go; I come, I come.
Alas! this parting strikes poor lovers dumb. 20*Exeunt.*

SCÉNA 2.

VERONA. V JULIINĚ DOMĚ.

Vystoupí Proteus a Julie.

PROTEUS Buď trpělivá, drahá Julie.

JULIE Musím být, když mi není pomoci.

PROTEUS Vrátím se a pak budem spolu stále.

JULIE Vrátíš se, ano, jestli stálý jsi.
Tady máš od Julie na památku. 5*Dá Proteovi prsten.*

PROTEUS A já ti na oplátku dám zas tenhle.

Dá Julii prsten.

JULIE Polibek ať tu smlouvu zpečetí.

PROTEUS Mou ruku na to, že ti budu věrný,
kdybych snad někdy opomenul, drahá,
jen minutku pro svoji lásku vzdychat, 10
v minutě příští ať mě stihne trest
za trestuhodnou zapomnětlivost.
Můj otec čeká. Už nic neříkej.
Zrovna je příliv. Přílivem svých slz
ho nezastavíš. Musím na loď. Sbohem, 15
má Julie.*Odejde Julie.*

Odešla beze slova.

Však! Opravdová láska bývá němá
a vyznává se nejraději skutky.*Vystoupí Pantino.*

PANTINO Pospěšte, pane.

PROTEUS Spěch a jenom spēch.
To spēšné loučení milencům bere dech. 20*Odejdou.*

SCENE 3.
VERONA. A STREET.

Enter Launce, leading a dog.

LAUNCE Nay, 'twill be this hour ere I have done weeping; all the kind of the Launces have this very fault. I have received my proportion, like the Prodigious Son, and am going with Sir Proteus to the Imperial's court. I think Crab my dog be the sourest-natured dog that lives: my mother weeping, my father wailing, my sister crying, our maid howling, our cat wringing her hands, and all our house in a great perplexity; yet did not this cruel-hearted cur shed one tear. He is a stone, a very pebble stone, and has no more pity in him than a dog. A Jew would have wept to have seen our parting; why, my grandam having no eyes, look you, wept herself blind at my parting. Nay, I'll show you the manner of it. This shoe is my father; no, this left shoe is my father; no, no, left shoe is my mother; nay, that cannot be so neither; yes, it is so, it is so, it hath the worser sole. This shoe with the hole in it is my mother, and this my father. A vengeance on 't! There 'tis. Now, sir, this staff is my sister, for, look you, she is as white as a lily and as small as a wand; this hat is Nan our maid; I am the dog; no, the dog is himself, and I am the dog. O, the dog is me, and I am myself; ay, so, so. Now come I to my father: 'Father, your blessing.' Now should not the shoe speak a word for weeping; now should I kiss my father; well, he weeps on. Now come I to my mother. O that she could speak now like a wood woman! Well, I kiss her – why there 'tis; here's my mother's breath up and down. Now come I to my sister; mark the moan she makes. Now the dog all this while sheds not a tear, nor speaks a word; but see how I lay the dust with my tears.

Enter Panthino.

PANTHINO Launce, away, away, aboard! Thy master is shipped, and thou art to post after with oars. What's the matter? Why weep'st thou, man? Away, ass! You'll lose the tide if you tarry any longer.

LAUNCE It is no matter if the tied were lost; for it is the unkindest tied that ever any man tied.

SCÉNA 3.
VERONA. NA ULICI.

Vystoupí Špíz se svým psem Hrochem.

ŠPÍZ Hodina mi nestačí, abych se jaksepatri vybrečel. Takhle jsme v naší rodině zatíženi všichni, jako že se Špíz jmenuju. Dostal jsem svůj díl za promrhaný podíl a pocestuju s panem Proteem na panovnický dvůr. Není na světě cituprázdnějšího psiska nad mého psa Hrocha. Maminka plakala, táta brečel, sestra řvala, děvečka kvílela a i ta kočka lomila rukama, celý dům byl prostě vzhůru nohama, ale tahle hroší kůže neuronila slzičku. Kámen je to, učiněná žula, a na mě je jako pes. Žid by zabrečel vidět nás, jak se loučíme. Vždyť i babička, která je dávno slepá, si mohla oči vyplakat. Já vám předvedu, jak se to odehrálo. Tak tahle bota, to je můj táta. Ne, ta levá je můj táta. Kdepak, ta levá je moje maminka. Ba ne, to by taky nešlo. Vlastně jo, správně. Tahle si na tuhle došlápne. Však má taky prošoupanou podešev. Tudíž ta bota s dírou je moje maminka, a tahle je můj táta. Mordyjé cucky, tak je to. Tak a teď, panstvo, tahle hůlka je moje sestra, protože, chápejte, má švih a říz. Tenhle klobouk je Anča, naše děvečka. Já jsem pes. Ne, pes je on, a já jsem pes. Ale ne, pes jsem já a já jsem já. Tak je to. Takže takhle já přijdu k tátovi a povídám: „Tatínku, prosím, dejte požehnání.“ A ta bota vám skrz pláč slovo nevypraví. Dám tátovi pusku, ale on brečí dál. No a já jdu tady k mámě. Kdyby tak mohla promluvit, křuska! Políbím ji. Ano! Je to ona! Poznávám mateřský dech! A teď za sestrou. Slyšíte, jak skučí? Zato pes za celou tu dobu slzičku neuroní, slovíčko neřekne. A koukněte na mě, jak já kropím zem slzama.

Vystoupí Pantino.

PANTINO Špízi, honem, honem na palubu. Tvůj pán už je na lodi, chop se vesel a zvesela za ním. Co se děje? Proč bulíš? Pospěš, osle, raz, dva. Pán čeká.

ŠPÍZ A stačí jeden ras. Ať si ho vezme. Ať mu podřízne chřtán. Antoušek. Páníček souhlasí.

PANTHINO What's the unkindest tide?
 LAUNCE Why, he that's tied here, Crab, my dog.
 PANTHINO Tut, man, I mean thou'lt lose the flood, and, in 40
 losing the flood, lose thy voyage, and, in losing
 thy voyage, lose thy master, and, in losing thy master,
 lose thy service, and, in losing thy service –
 Why dost thou stop my mouth?
 LAUNCE For fear thou shouldst lose thy tongue. 45
 PANTHINO Where should I lose my tongue?
 LAUNCE In thy tale.
 PANTHINO In thy tail!
 LAUNCE Lose the tide, and the voyage, and the master, and
 the service, and the tied! Why, man, if the river 50
 were dry, I am able to fill it with my tears; if the
 wind were down, I could drive the boat with my sighs.
 PANTHINO Come, come away, man; I was sent to call thee.
 LAUNCE Sir, call me what thou dar'st.
 PANTHINO Will thou go? 55
 LAUNCE Well, I will go
Exeunt.

SCENE 4.**MILAN. THE DUKE'S PALACE.**

Enter Silvia, Valentine, Thurio, and Speed.

SILVIA Servant!
 VALENTINE Mistress?
 SPEED Master, Sir Thurio frowns on you.
 VALENTINE Ay, boy, it's for love.
 SPEED Not of you. 5
 VALENTINE Of my mistress, then.
 SPEED 'Twere good you knocked him
Exit.
 SILVIA Servant, you are sad.
 VALENTINE. Indeed, madam, I seem so.

PANTHINO O čem to mluvíš?
 ŠPÍZ O Hrochovi, svém psu, a o sobě, jeho pánovi.
 PANTHINO Člověče nešťastná! Jestli nestihneš příliv, 40
 nestihneš loď, když nestihneš loď,
 nestihneš pána, a když nestihneš pána,
 nestihneš vejplatu –
 proč mi zavíráš pusu?
 ŠPÍZ Abys ty ztich. 45
 PANTHINO Co mám stihnout?
 ŠPÍZ Svůj jazyk.
 PANTHINO Proč jazyk?
 ŠPÍZ Protože ti ujíždí. Já že bych nestih příliv, loď, pána
 a vejplatu? Příteli, i kdyby řeka vyschla, rozvodním 50
 ji slzama, a kdyby utich vítr, nafouknu plachty
 svými vzdechy.
 PANTHINO Člověče, pojd' už. Pán tě čeká.
 ŠPÍZ Pse, pojd' už. Pán tě čeká.
 PANTHINO Tak jdeš? 55
 ŠPÍZ Tak jdeš?
Odejdou.

SCÉNA 4.**MILÁN. V PALÁCI VÉVODY.**

Vystoupí Valentin, Sylvie, Turio a Šup.

SYLVIE Služebníku můj!
 VALENTIN Má paní?
 ŠUP Pane, pan Turio se na vás mračí.
 VALENTIN To z lásky.
 ŠUP Vás nemiluje. 5
 VALENTIN Mou paní ano.
 ŠUP Já bych mu jednu vrazil.
Odejde.
 SYLVIE Služebníčku, jste nějaký smutný.
 VALENTIN To se jen tak zdám, slečno.